

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

18. De furtis

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

verò constat de alicujus culpa, tunc si ipse Patremfam. sit, esse ipsum conveniendum ab iis, qui damnum passi sunt, si verò servus, isque ex officio deliquerit, aut pro diligente semper habitus, Patremfam. non posse conveniri.

Q. 4. Quinam sint violatores Ecclesiarum, & qua illis pena statuta? Resp. 1. Violatores Ecclesiarum hic dicuntur, qui Ecclesias, aliisque loca Sacra & Religiosa violenter effringunt & spoliant. Fures Sacrilegi vocantur illi, qui citra effractionem & violentiam vel rem sacram de loco sacro, vel rem sacram de loco non sacro (vel rem non sacram de loco sacro juxta Jus Can. *ca. 2. l. 1. §. Sacrilegium. caus. 17. q. 4.*) auferunt.

Resp. 2. Hodierno Jure juxta Ord. Carol. art. 172. & seq. qui Hierothecam (die Monstrant) cum hostiâ consecratâ abstulerit, etiam si sine effractione factum, jubetur comburi vivus: qui alius rem sacrum argenteum, cum vel sine reliquiis, cibum, patenam, alio mortis genere plectendus est. De Jure Canonico autem excommunicatione facta, & privatione sepulturæ, nisi satisfiat, *ca. 11. de sent. excomm. c. fir. de furt. c. 16. de for. comp.*

TITULUS XVIII.

De furtis.

Q. 1. Quid & quotuplex sit furtum? Resp. 1. Furtum juxta Thom. D. 2. 2. q. 68. art. 3. est occulta acceptio rei alienæ, domino rationabiliter invito: vel aliquanto fusiùs, est contrectatio rei

si sine acceptio rei alienæ, vel usus ipsius, aut etiam possessionis, lucri faciendi gratiâ. §. 1. *Inst. de obleg. qua ex delict. L. 1. princ. ff. h. t.* Ex quâ utraque definitione sequitur, rem, circa quam furtum versatur, debere esse corporalem, alienam, actum *ad incurrendas pœnas* auferri, fieri contrectationem animo fraudulento & lucri faciendi gratiâ, & dominum debere esse rationabiliter invitum. Ulteriore explicationem vide apud *Leur. h. t. Q. 322.* Ratione *rei ablata* furtum varia sortitur nomina: si homo auferatur, *plagium*; si pecora et pascuis &c. *abigeatus*; si pecunia publica, *peculatus*; item si pecunia publica ab eo, cujus fidei erat commissa, dicitur *crimen de residuis &c.*

Resp. 2. Præterquam quod juxta dicta furtum dividatur in furtum *rei, usus, possessionis*, aliud est furtum *manifestum*, aliud *non-manifestum*: ab *objecti quantitate* aliud *magnum*, aliud *parvum*: ratione *qualitatis objecti*, aliud *rerum sacrarum*, vel *sacrilegium*; aliud *publicum* scil. *peculatus, residuum* aliud; aliud *privatum*, de quo hic. Item ratione *adjunctorum* aliud est *diurnum*, aliud *nocturnum*; aliud *loci*, scil. in navi, caupona, stabulo perpetratum, aliud *infortunii*, tempore incendii, naufragii, ruinæ commissum: ratione *circumstantiarum* aliud est *simplex*, in quo circumstantiæ aggravantes non concurrunt, aliud *qualificatum* vel *periculosum*; aliud *primum*, aliud *reiteratum*.

Q. 2. Quando & per quem actum censeatur quis furtum committere? Resp. 1. Non tantum is, qui rem alienam vel per se vel per alium auferat

in-

invito Domino, ut sibi acquirat, furtum committit, sed etiam is, qui citra voluntatem Domini (quæ vox hic latè sumitur) illam tantum tractat aut eâ utitur, §. 3. *Inst. de obl. qua ex del. hinc dominus* Creditori auferens rem oppignoratam. §. 14. *Instit. cit.* Creditor, si contra voluntatem domini, pignore; commodatarius, si commodato aliter, atque conventum, utatur, furtivus est. *L. 40. & 54. princ. ff. h. t. liberi*, si fraudulenter quid de rebus patris; uxor, de rebus mariti aliquid sublègat, licèt in tales actio furti non competat, furtum committunt: uti & is, qui rem furtivam scienter à fure emit. arg. *L. 1. & 5. C. h. t. & de Jure Can. qui beneficium Ecclesiasticum absque legitima institutione occupat. c. 54. de elect. & c. 18. de restit. spol.*

Resp. 2. Furti reus non est, qui videnti & scienti, itaque in ablationem consentienti rem auferat. arg. *can. 5. dist. 83.* nec is, qui præcisè furtivam non indicat, nisi ex officio publico id factum tenebatur. *L. 48. §. 1. ff. h. t.* nec ille creditor, qui debitori auferat tantum, quantum hic ipsi debet, modò hæc ablatio debitis conditionibus instructa, de quibus Schmalzgr, *b. n. 39.* nec inventor rei alienæ, dum rei inventæ dominus ignoratur, debitòque modo in rei inventæ dominum est inquisitum. Ratio, quia talis res censetur non amplius habere dominum, sed derelictam & naturalem libertatem esse consecuta. Nec furti reus est, qui in necessitate extrema, vel in extrema aliquid surripit. arg. *can. 26. dist. 5. c. 1.*

Consecr. Ratio, quia tali casu desinit res ablata esse aliena. Imo qui in tali necessitate constitutus rem abstulit & consumpsit, probabilius non tenetur, ad pinguiorem fortè sortem perveniens postea, restituere illam. Ratio, quia adversarii non probant res in extrema necessitate fieri communes *tantum sub conditione restitutionis*, sed dicendum *absolutè* fieri communes. Deinde talis est reputandus pro b. f. possessore, qui juxta comm. fructus b. f. consumptos irrevocabiliter suos facit.

Q. 3. Quodnam dicatur furtum Theologicè & juridicè magnum? *Resp.* 1. Furtum Theologicè censetur magnum, adeo ut inducat obligationem restituendi ante omnem actionem aut sententiam, si auferatur tantum, quantum requiritur ad sustentationem pro unâ die, congruam respectu ejus, cui auferatur. Ratio, quia meritò ab omnibus multum æstimatur, posse pro una die honestè subsistere, & cui tantum tollitur, verè censetur grave damnum pati & rationabiliter esse invitus, ergo.

Resp. 2. Furtum juridicè magnum & in ordine ad penas publicas, dicitur, si æquârit pretium, valorem & æstimationem s. solidorum, *Constit. Carol. art. 160.*

Q. 4. Quæ actiones ex furto competant domino?
Resp. 1. Actiones rei persecutoria, ad rem ipsam scil. consequendam, sunt *actio ad exhibendum*, *rei vindicatio*, *condictio furtiva*, quarum duæ postremæ sunt actiones principales, & quarum una vel altera cum actione furti concurrat, & unâ cum
 hac

hac apud eundem iudicem institui potest. Lauterb.
ff. h. t. §. 34. & seq. *Rei vindicatio* est actio realis
& datur domino non tantum contra furem, sed
etiam contra quemcunque talis rei possessorem. §.
fin. *Inst. de obl. qua ex del.* *Condictio furtiva* est
actio personalis, qua repetitur res ipsa furto ablata,
si adhuc extet, & dicitur *condictio certi* L. 3. ff. de
Cond. furt. Competit soli rei furtivae Domino.
L. 11. ff. de *Condict. furt.* *Condictio furtiva in-*
certi, etiam non Dominis. L. 12. §. fin. ff. eod.

Resp. 2. Actio poena persecutoria est *Actio furti*,
qua non Dominis tantum, sed omnibus com-
petit, quorum immediatè interest, rem non fuisse
sublatam. §. 3. & 13. *Inst. h. t.* Dum oritur haec
actio ex furto *manifesto*, datur ad quadruplum
si ex *non manifesto* ad duplum; de quibus passim
Inst. & Lauterb. l. cit. Utraque tamen haec actio
videtur ex usu recessisse, & plerumque furum
hodie criminaliter punitur.

Q. 5. Quae poena in furtum hodie sint statuae?
Resp. 1. Poena Criminalis pro foro Civili poena
Constit. *Crimin. art. 157.* est poena laquei. Con-
sentit. *Jus Palatin. p. 5. à tit. 42.* ubi tamen & tunc
conseq. pro qualitate & frequentia Furti, circum-
stantiis &c. vel mitigat, vel exasperat poena.
Hic & illud notari oportet, quod res furtiva apud
furem reperta non Fisco applicanda, sed Domino
cui ablata, sit restituenda. L. 20. ff. de *Capto-*
L. 2. C. h. t. &c. It. quod, sive fur morte, sive po-
na aliâ corporali punitus fuerit, resque etiam
num extet, Domino restitui debeat; si verò non
extet

extet amplius, neque fur, neque ejus hæredes ad aliquid teneantur per *Nov. 22. c. 20.*

Resp. 2. De Jure *Can.* fur notorius aut de furto condemnatus fit infamis, sicut infamis fit fur læicus condemnatus de furto in foro sæculari. *can. 17. caus. 16. q. 1.* adeoque & irregularis. arg. *can. 5. dist. 51.* & arg. à sensu contrario ducto ex *c. in. h. t.* Clericus in furto notabilis quantitatis deprehensus vel convictus deponendus est ab Ordine & officio Clericali. *can. 12. dist. 8.* depositio illa tamen verbalis tantum est, non realis. Si depositus non resipiscat, excommunicari, si & incorrigibilis evadat, Curiaæ sæculari tradi jubetur *c. 10. de jud.* Pœnitentiæ antiquorum Canonum non sunt amplius in usu.

TITULUS XIX.

De Usuris.

Q 1. *Quid & quotuplex sit Usura?* *Resp. 1.* Usura in genere significat usum alicujus rei, in specie sumitur vel *pro contractu usurario*, qui definitur à Covarr. *Conventio dandi vel accipiendi lucrum aliquod temporale ultra sortem ex vi & causa mutui principaliter.* Vel sumitur *pro incremento ex contractu usurario proveniente*, & est lucrum immediate ex mutuo & ratione mutui præcisè proveniens tanquam debitum; & hæc dicitur *usura objective strictè sumpta sive merè lucratoria.* Nomine lucri autem intelligitur omnis res temporalis pretio æstimabilis, ex justitia indebita,

Liber V.

F

quam